

Declarația Societății Civile cu privire la Liniile Roșii ale Reglementării Transnistrene

Chișinău, 21 august 2016

Recunoscând importanța soluționării durabile a conflictului transnistrean pe calea dialogului și a negocierilor politice;

Apreciind eforturile Uniunii Europene, Statelor Unite ale Americii, Ucrainei și OSCE pentru reglementarea conflictului prin respectarea suveranității și integrității teritoriale a R. Moldova;

Susținând măsurile de promovare a încrederii între societatea civilă, comunitățile de afaceri și cetățenii R. Moldova de pe ambele maluri ale Nistrului;

Salutând inițiativa Președinției Germane a OSCE de a relansa consultările în formatul 5+2 și de a dinamiza activitățile grupurilor de lucru sectoriale între reprezentanții autorităților centrale ale R. Moldova și reprezentanții administrației de facto din regiunea transnistreană a R. Moldova;

Ne exprimăm totodată profunda îngrijorare în legătura cu izolarea și obstrucționarea eforturilor R. Moldova în formatul 5+2 prin multiplicarea presiunilor asupra autorităților sale constituționale pentru a le determina să facă cedări unilaterale și incompatibile cu normele și principiile dreptului internațional, care pot prejudicia grav negocierea viitorului statut al regiunii transnistrene în cadrul R. Moldova. Rezultatul acestor presiuni pot servi ulterior drept precedent periculos pentru alte situații, zone și conflicte înghețate.

Apelăm la mediatorii și observatorii formatului "5+2" să țină seama de normele dreptului internațional în procesul de reglementare a acestui conflict, escaladat de prezența militară străină ilegală pe teritoriul său și să nu susțină nici un fel de proiecte de reglementare care nu consună principiilor de drept internațional și experienței europene de unitate prin diversitate, de respect pentru frontierele recunoscute ale statelor naționale și care doar stimulează separatismul și destrămarea teritorială a țării;

Atragem atenția partenerilor internaționali că impunerea unor concesiuni unilaterale din partea R. Moldova, reprezentată de autorități legitime recunoscute internațional, nu servește procesului de rezolvare durabilă a conflictului transnistrean, ci doar conservării acestuia. Ori satisfăcând revendicările nejustificate ale administrației separatiste de la Tiraspol care se pliază intereselor Federației Ruse de preluare a controlului politic și geopolitic în spațiul ex-Sovietic, OSCE, UE, dar și alte organizații internaționale, își pun prestigiul, resursele și autoritatea în serviciul politicii revizioniste ruse, care prezintă riscuri de securitate majore pentru statele Parteneriatului Estic, dar și pentru întreaga Europă de Est;

Chemăm autoritățile R. Moldova să nu recunoască elemente de statalitate ale regiunii secesioniste transnistrene, nici în formatul "5+2" și nici în afara acestuia, indiferent de promisiunile ademenitoare și cancelariile de la care vin acestea. Prioritatea politicii de reintegrare în R. Moldova trebuie să servească protejării drepturilor civile și politice ale cetățenilor săi din stânga Nistrului, dezamorsarea focarelor de conflict și evacuării

necondiționate, totale și depline a trupelor militare străine, a munițiilor și tehnicii de luptă, a serviciilor secrete și altor forțe ostile de pe teritoriul său suveran. Obligațiile autorităților R. Moldova sunt prescrise de Constituție, legislația aferentă și de convențiile internaționale la care este parte. Orice concesi care ar depăși limitele unei autonomii teritorial-administrative în componența R. Moldova trebuie să fie respinse ori suspendate imediat;

Președintele R. Moldova este singura instituție care garantează suveranitatea și independența statului. Iată de ce autoritățile R. Moldova trebuie să respingă categoric orice fel de garanții unilaterale, invocate, propuse sau târguite pe parcurs în cadrul procesului de reglementare a conflictului transnistrean, care nu au girul Președinției sau Parlamentului R. Moldova și care servesc intereselor unor actori externi drept pretext și instrument de intervenție și capturare a statului;

Insistăm pe principiul demilitarizării regiunii transnistrene, evacuarea militarilor ruși și a echipamentului de luptă fiind o condiție primordială pentru soluționarea politică durabilă, comprehensivă și definitivă a conflictului. Forțele militare străine aflate pe teritoriul R. Moldova fără acordul autorităților centrale sunt ilegale, iar prezența lor contravine Constituției și neutralității declarate unilateral de R. Moldova;

R. Moldova recunoaște prioritatea aplicării convențiilor internaționale privind drepturile și libertățile omului pe întregul său teritoriu suveran, inclusiv în regiunea transnistreană. Iată de ce toți cei care au adus și aduc atingere drepturilor și libertăților civile ale cetățenilor sau au comis fărâdelegi, fie în partea dreaptă sau stângă a Nistrului, să fie trași la răspundere fără a pretinde sustragerea de la răspundere în fața legii, fără nici o garanție. Este recomandabil ca orice proiecte de promovare a încrederii, de asistență umanitară a populației sau de infrastructură, lansate în acest moment cu sprijinul partenerilor de dezvoltare ai R. Moldova, să conțină clauze de nerecunoaștere a legalității deciziilor și competenței autorităților separatiste de la Tiraspol;

Orice politică de promovare a încrederii trebuie să se sprijine pe prioritatea promovării drepturilor omului, libertăților cetățenești și a remediilor juridice de reparație a oricăror abuzuri. Respectarea convențiilor internaționale privind drepturile omului, libertățile civile și politice la care R. Moldova este parte, trebuie să prevaleze față de orice alte subiecte secundare, ridicate în mod regulat de liderii administrației de la Tiraspol în procesul de negocieri;

Considerăm că accesul pe care autoritățile R. Moldova și Uniunea Europeană îl deschid businessului din stânga Nistrului la piețele internaționale trebuie să fie condiționat de respectul față de legislația și ordinea de drept a R. Moldova. Autoritățile R. Moldova trebuie să afirme răspicat că acest acces se datorează Acordului de Asociere, negociat, semnat, ratificat și implementat de către autoritățile constituționale ale R. Moldova, și nu prin înțelegerile Tiraspolului cu diverși reprezentanți neautorizați cu asemenea mandat ai Uniunii Europene. Accesul la piața UE este un bun garantat de legislația națională a R. Moldova, nu înafara ei. Toți cei care vor demonstra lipsă de respect și vor sfida legislația R. Moldova trebuie să fie lipsiți de accesul la aceste acorduri privilegiate de comerț și schimburi economice;

R. Moldova trebuie să continue procesul democratic al devoluției și descentralizării puterii în stat, concomitent cu întărirea puterii statului, sporirea ordinii publice și sancționării abuzurilor, ilegalităților, corupției și altor delikte penale. Nici o regiune, oraș sau localitate aflată pe teritoriul R. Moldova nu-și poate aroga competențe pe care legea supremă a țării nu i le recunoaște. În acest context, obligația fundamentală a negociatorilor din partea R. Moldova este de a afirma și întări unitatea și indivizibilitatea statului, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, consfințite în documentele internaționale și legislația națională.

Negocierea oricărui statut de autonomie teritorială pentru Transnistria nu poate pune la îndoială suveranitatea, independența, unitatea poporului și politica de integrare europeană ale R. Moldova. De asemenea, negocierea viitorului statului trebuie să fie însoțită de consultarea și implicarea largă a societății;

În final, apelăm la autoritățile constituționale să poarte negocieri doar cu acei reprezentanți ai regiunii transnistrene care nu au comis crime, care nu au persecutat cetățeni ai R. Moldova și care nu promovează scopuri contrare Constituției R. Moldova.

Această Declarație a fost susținută cu semnături, inclusiv, de oameni de cultură și știință, diplomați, jurnaliști și politicieni.

Declarația rămâne în continuare deschisă pentru a fi semnată de susținători.

Semnatarii:

- Vasile Nedelciuc, Președinte APE
- Ion Sturza, Președinte Fribourg Investments, Ex-Prim-ministru al R. Moldova, Membru APE
- Igor Munteanu, Director Executiv IDIS Viitorul
- Nicu Popescu, Membru APE
- Eugen Carпов, Ex-Viceprim-ministru al Reintegrării, Membru APE
- Victor Chirilă, Director Executiv APE
- Igor Boțan, Director Executiv ADEPT
- Arcadie Barbăroșie, Director Executiv IPP
- Nicolae Negru, Ziarul Național
- Ion Manole, Director Executiv Promo-Lex
- Petru Bogatu, Vicepreședinte, Uniunea Jurnaliștilor din Republica Moldova
- Iurie Reniță, Ambasador al Republicii Moldova în Regatul Belgiei și Seful Misiunii Republicii Moldova la NATO
- Mihai Gribincea, Ambasador al Republicii Moldova în România
- Leonid Litra, Cercetător superior, Institutul de Politică Mondială de la Kiev
- Iurie Pîntea, Director de Programe IPP
- Victoria Bucătaru, Director de Programe APE
- Corneliu Ciurea, Analist politic
- Pavel Postică, Promo-Lex
- Lilia Carasciuc, Transparency International – Moldova

- Petru Macovei, Asociația Presei Independente (API)
- Oazu Nantoi, Director de Programe IPP
- Iulian Groza, Director Executiv Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
- Lilia Snegureac, Centrul de Resurse DIALOG-Pro
- Adrian Lupușor, Director Executiv Expert-Grup
- Liliana Vițu-Eșanu, Membră APE
- Centrul de Resurse Juridice din Moldova
- Anatol Țăranu, Director Executiv Politicon
- Viorel Soltan, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
- Cornelia Cozonac, Centrul de Investigații Jurnalistice
- Petru Botnaru, Director Executiv, ONG "Terra-1530"
- Ludmila Popovici, Director Executiv, Centrul de Reabilitare a victimelor torturii "Memoria"
- Valentin Ciubotaru, Director Executiv, NGO BIOS
- Ioana Bobina, Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Durabilă
- Vitali Covaliov, Președinte, Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova
- Valeriu Rusu, AO ADR "Habitat"
- Angela Chicu, Președinte Asociația Femeilor Profesioniștii și de Afaceri din Moldova